

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум именовања (избора) комисије:
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:
1. Др Милка М. Главендекић, ред. проф., Заштита шума и украсних биљака, Универзитет у Београду – Шумарски факултет
2. Др Драгица Обратов-Петковић, ред. проф., Пејзажна архитектура и хортикултура
3. др Оливера Петровић-Обрадовић, ред. проф., Ентомологија и пољопривредна зоологија, Универзитет у Београду-Пољопривредни факултет

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Поповић Драгомир, Сања
2. Датум и место рођења, општина, држава: 07.05.1990. године, Врање, Србија
3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: пејзажна архитектура
4. Датум завршетка основних студија: 2013. године

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:

„БИОЛОГИЈА И ЕКОЛОГИЈА *Neodryinus typhlocybae* (Ashmead) (Hymenoptera: Dryinidae)”

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:

Мастер рад Сање Поповић, студенткиње МАС има 33 стране. Писан је ћириличним писмом. Богато је илустрован са 15 фотографија у боји, 3 табеле и 6 графика у боји. Подељен је на 6 поглавља: 1. Увод; 2. *Metcalfa pruinosa* – истраженост у свету и код нас; 2.1. Животни циклус *Metcalfa pruinosa*; 2.2. *Neodryinus typhlocybae* – природни непријатељ *M. pruinosa*; 3. Карактеристике подручја истраживања; 4. Материјал и методе рада; 5. Резултати рада и дискусија; 5.1. Ширење распрострањења *M. pruinosa* у Србији; 5.2. Биологија и екологија *M. pruinosa*; 6. Закључци; Литература са 20 библиографских јединица. Рад има апстракт на српском и Abstract на енглеском језику и Резиме на српском језику.

У Уводу кандидаткиња наводи теоријске основе и значај биолошких инвазија и посебно инвазивне врсте *M. pruinosa*, узроке који доводе до учесталости и повећаног интензитета биолошких инвазија. Стратегија за сузбијање инвазивних врста укључује: спречавање уласка потенцијално инвазивних врста (фитосанитарна контрола), рана детекција и истребљивање потенцијалних инвазивних врста непосредно након уношења а пре инвазије, што укључује механичко, биолошко и хемијско сузбијање. У поглављу 2 описује теоријске посатке о уношењу инвазивне стране врсте *M. pruinosa* у

Италију а затим њено континуирано ширење у јужној, југоисточној а последњих година и средњој Европи. У виду табеле представља распрострањење у Европи и у виду фото прилога распристрањење у свету. Потом даје теоријске податке о агенсу биолошке борбе *N. typhlocybae*. Представља укратко услове станишта где су интензивни огледи спроведени и описује методе рада. У поглављу Резултати рада и дискусија приказује сопствене резултате и у виду табеле приказује предлед распрострањења *M. pruinosa* на основу расположиве литературе и на основу сопствених резултата. Вредан допринос је приказ биљака домаћина, где су изнети резултати сопствених истраживања о дрвенастим и зељастим биљкама хранитељкама. Будући да и природни непријатељ *N. typhlocybae* на истим биљкама проводи део свог живота, важно је да се познаје флористички састав биљних заједница где се развија комплекс природних непријатеља инвазивне врсте *M. pruinosa*. Описује животни циклус *N. typhlocybae* и констатује да ова врста има две популације. Једна има кратак животни циклус и лети током лета, а друга ступа у дијапаузу и лети у пролеће следеће године, када су доступне ларве домаћина. Графички су приказани резултати рада који се односе на хиперпаразитоиде *Pachyneuron muscarum* (L.) (Hymenoptera: Pteromalidae) и *Minotetrastichus frontalis* (Nees) (Hymenoptera: Eulophidae), који би могли и да угрозе ефикасност биолошког агенса *N. typhlocybae*. Биолошка заштита биљака је најефикаснија када су у питању инвазивне стране врсте.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА

Мастер рад је истраживачки, са добро поткрепљеним теоријским знањима. Доприноси бољем увиду у животни циклус *M. pruinosa* и *N. typhlocybae*. Први пут је установљено да *N. typhlocybae* у Србији има два хиперпаразитоида. То значи да страна инвазивна врста дели природне непријатеље са домаћим врстама инсеката минера који су значајне штеточине у шумарству и пољопривреди и то посебно у воћарству. Веома је важно да се овим истраживањима проширује познавање биљака домаћина на којима проводе део живота активни стадијуми *M. pruinosa* и одвија се презимљавање биолошког агенса *N. typhlocybae*. Овим мастер радом се отварају многа питања о даљем ширењу комплекса природних непријатеља стране инвазивне врсте и њиховим еколошким утицајима на аутохтону фауну инсеката.

VI ЗАКЉУЧЦИ

На основу истраживања закључује се да *M. pruinosa* шири своје подручје распрострањења у Србији. Природни непријатељ *N. typhlocybae* прати инвазију свога домаћина и већ је установљен на свим локалитетима где се налази *M. pruinosa*. Аутохтоне врсте полифагних паразитоида *Pachyneuron muscarum* и *Minotetrastichus frontalis* су се прилагодиле старој врсти и забележене су као хиперпаразитоиди *N. typhlocybae* на урбаним зеленим површинама које гравитирају месту првог налаза домаћина у Србији. Постоји ризик да и трећа врста хиперпаразитоида *Cheiloneurus boldyrevi* успостави паразитоидни однос према *N. typhlocybae*. Ово би могло да редукује ефикасност *N. typhlocybae* као биолошког агенса важног за сузбијање инвазивне врсте *M. pruinosa*. Треба да се наставе истраживања биологије и екологије природних непријатеља *M. pruinosa*, како у урбаном, тако и у шумским екосистемима. У шумским екосистемима, где још нису евидентирани хиперпаразитоиди, треба да се наставе истраживања да би се установили еколошки односи са аутохтоним инсектима.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:

1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада

Мастер рад садржи све битне елементе и написан је у складу са насловом рада

2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања
У мастер раду нису примећени недостаци који би могли да утичу на резултате истраживања.

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри одбрана;
- да се мастер рад враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени), или
- да се мастер рад одбија.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Милка Главендекић, ред. проф. Шумарског факултета

Др Драгица Обрадов – Петковић, ред. проф. Шумарског факултета

Др Оливера Петровић – Обрадовић, ред. проф. Пољопривредног факултета

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.